

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Aanwezig: de dames E. Akkerman (VVD), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), L. van de Giessen (CDA), K. Blauw (PVV) en de heren J. Been (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), D. Brandenburg (SP), P. Rebergen (ChristenUnie), D. Mellies (100% Groningen), J. Atema (Stadspartij), S. Bosch (Student & Stad)

Wethouders: de dame G. Chakor (GroenLinks)

Namens de griffie: G.H. Mulder

B Inhoudelijk

B1 Routekaart Circulaire Economie (29-1-2020)

00:14:53

Voorzitter: Goedemiddag. Welkom allemaal. We zitten met een redelijk volle zaal. Ik heb op mijn papertje twee raadsleden staan die digitaal willen meedoen, maar ik zie nog maar één. Mevrouw Akkerman is er. De Heer Bosch Student & Stad schrijft misschien. En daar is die al. Ja. En mevrouw Blauw die komt misschien nog, maar het is drie uur dus ik wil beginnen. Op de agenda staat een routekaartje, circulaire economie. We hebben tot kwart voor vier. Om vier uur begint het aangevraagde debat. Dus we moeten ook echt proberen om kwart voor vier te stoppen. Dat betekent dat u twee minuten spreektijd hebt. Dan hebben we enige tijd voor interrupties. En het college heeft tien minuten voor de beantwoording, of zoveel korter als mogelijk is. Wie van de commissie kan ik het woord geven? Gaat u gang.

00:16:05

De Heer 1: Ik ga er al meteen van af. Dank u wel, Voorzitter. Met de routekaart die voor ons ligt wordt er invulling gegeven aan de behoefte van een kapstok. Een kader voor beleid. Zoals verwacht hebben we hier ook, heel goed, het weer over het verkrijgen en inzetten van koppelkansen. Voor het inkoopbeleid geldt bijvoorbeeld dat er gekeken gaat worden naar het opnemen van circulariteit in de voorwaarde. Net als met de stelling om eerst lokaal te kijken naar een invulling van de inkoop, kunnen wij hier ook achterstaan. Vermist het niet betekent dat kwaliteit en prijs in het geding komt.

00:16:38

De Heer 1: En dit kan doorgetrokken worden naar alle behandelende thema's. We vinden het hartstikke goed om circulariteit als indicator mee te nemen in de besluitvorming. Maar er moet er wel waarborgen zijn om te voorkomen dat het ten koste gaat van betaalbare woningen, belastingen en leefgenot. Als we op afvalbeleid de opgave ook nog eens bij onze inwoners neerleggen. En daarmee doelen we vooral op afval. We juichen het hartstikke toe dat er specifiek verwezen wordt naar flankerend beleid. Meer scheidingsmogelijkheden aanbieden en ook betere benutting van de afvalstromen. We lopen al helemaal warm voor de mogelijkheid om periodiek grofvuil af laten halen. En een fijnmazig netwerk van glasbakken.

00:17:12

De Heer 1: Dat zou nu veel leukere berichten zijn dan alleen een vervelende discussie over financiële bonus malus. Of zeg maar gerust malus. Als dat Diftar bijvoorbeeld omhelst. Maar als routekaart komen we toch weer terug bij dezelfde perikelen, als bijvoorbeeld bij een stuk op het klimaatadaptatie. Dat is een prima uitgangspunt om te starten. We kunnen het er heel goed mee

eens zijn om kansen in kaart te brengen en optimaal te benutten. Maar voor ons is het totaal onduidelijk wat dit raadsvoorstel behelst. Omdat voor verdere uitwerkingen pas per onderdeel worden beoordeeld. Zodoende zouden wij graag van de wethouder opheldering willen hebben over, wat het raadsvoorstel nou precies vast zou leggen. Wat er anders zou zijn als we het raadsvoorstel niet aan zouden nemen? Dank u wel.

00:17:55

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Been.

00:17:57

De Heer Been: Ja, dank u wel Voorzitter. Uit een vandaag verschenen rapport van Circle Economy blijkt dat er voor elke inwoner van Nederland achtennegentig honderd kilo per jaar aan grondstoffen wordt verspeeld. Dat is echt een duizelingwekkende hoeveelheid. Die te denken geeft over de impact op de aarde. En hoeveel onze economie wel niet te winnen heeft wanneer het ons lukt om een groot deel daarvan te gaan besparen of te hergebruiken. En vandaag bespreken we dus de Groningse routekaart naar een Circulaire Economie. Een uitwerking van het initiatiefvoorstel wat door alle partijen inderdaad destijds gesteund werd. En de gemeente sluit zich aan bij de landelijke doelstelling.

00:18:30

De Heer Been: Honderd procent circulair in 2050 en een reductie van vijftig procent van grondstoffen al in 2030. En GroenLinks is hier echt ontzettend blij mee. En we zijn ook heel blij met alle voorstellen die zijn opgenomen in die routekaart. En toch hebben we twee kanttekeningen die vooral mee te maken hebben, hoe wij als raadsleden en dus ook als inwoner kunnen controleren hoe het er eigenlijk voor staat. Ten eerste zouden wij graag een verder uitgewerkte planning zien van, wanneer al die goede plannen omgezet gaan worden in beleid. Wanneer geven voor de eerste grondstoffenpaspoorten uit? In welk programma wordt dat geborgd? Wat zijn onze tussendoelen? En wanneer verwachten we de eerste resultaten? Wat ons betreft komt er dus een uitvoeringsagenda waarmee we de volgende stap kunnen zetten richting een Circulaire Economie.

00:19:10

De Heer Been: En ten tweede hoort bij een transitie naar een Circulaire Economie, ook monitoring van de voortgang. Iets wat echt niet makkelijk is. Andere gemeenten die net beleid hebben vastgesteld. Zijn nu ook betrekkelijk vragen over. Net als in dit voorstel. Dat het gewoon heel moeilijk is. Maar ook de OECD waar de gemeente Groningen mee samenwerkt, stelt in het rapport dat het toch ontzettend belangrijk is. Hoe weten we zonder nulmeting in welke situatie we beginnen, of op schema zijn? En waar we moeten bijsturen? Wat ons betreft zoekt de gemeente nadrukkelijk de samenwerking met ...

00:19:38

Voorzitter: [onhoorbaar] De Heer Loopstra, een vraag.

00:19:40

De Heer Loopstra: Dank u Voorzitter. Ik had een vraag aan GroenLinks, want wat me niet helemaal duidelijk is, is volgens mij hebben wij een vrije markt in Nederland. Het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven produceert, heeft mensen in dienst. En volgens mij is het bedrijfsleven de organisatie die bepaald met - of de bedrijven om zeg maar die Circulaire Economie in te gaan vullen, daarmee te gaan werken. Maar als ik u zo hoor is het allemaal beleidsstukken. En moet de gemeente dit, moet de gemeente dat. Maar de gemeente heeft toch geen enkele macht over bedrijven?

00:20:15

De Heer Been: Ik heb daar eigenlijk heel weinig over gezegd, want de twee minuten geven een redelijke weinig tijd. Maar wat deze gemeente voor staat, is om uitvoering te gaan geven aan de Circulaire Economie, te faciliteren en om te gaan promoten. En dat zijn drie dingen die wel degelijk kunnen. En wat ik nu dus zeg, dat de gemeente zeker moet gaan doen. En dat is iets wat individuele bedrijven veel minder snel gaan doen. Is om dat overzicht te gaan houden, zoals bijvoorbeeld wat voor doelen gaan we nou eigenlijk bereiken? En zijn we wel op koers om in 2050 honderd procent circulair te zijn? Dat zie ik een bedrijf nog niet zo snel doen. En dat is echt een ideaal voor de gemeente om in te stappen.

00:20:47

Voorzitter: De Heer Brandenburg.

00:20:48

De Heer Brandenburg: Ja, ook nog een vraag. Een beetje in het verlengde van De Heer Loopstra. Want is GroenLinks het met de SP eens, dat we in een economie leven die vooral aanzetten tot productie, consumptie en daarmee ook wegwerp producten? En moeten we niet juist als we dat willen tegengaan die economie aanpakken? Moet een gemeente dan niet sterk genoeg zijn om daadwerkelijk maatregelen te treffen, om bedrijven te dwingen om circulair te worden? En ziet u dat nou voldoende en deze stukken?

00:21:14

De Heer Been: Volgens mij geeft de gemeente op een aantal punten wel degelijk aan dat ze regelgeving wil gaan aanpassen. Maar De Heer Brandenburg moet ook herkennen dat de gemeente daar ook wel echt één van de overheden is, met de minste macht. Om de macht van bedrijven te gaan inperken. Volgens mij doet de gemeente hele goede stappen hier, om samen met bedrijven een stap te gaan zetten richting een Circulaire Economie. En wat mij betreft moeten we echt beter in beeld gaan krijgen hoever we nu eigenlijk zijn. En hoe ver we straks in 2025 zijn.

00:21:37

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Atema.

00:21:44

De Heer Atema: De Stadspartij onderschrijft de nut en noodzaak van een Circulaire Economie. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde routekaart. Een punt van kritiek is dat wel blijkt dat gemeenten alles op eigen kracht wil doen. En geen aansluiting heeft gezocht bij de regio, althans dat konden wij niet vinden. Ook stellen wij vragen bij de realiteitsgehalte van enkele voornemens. Zo wordt bij Bouw en Sloop gesproken over het ontwikkelen van tweehonderd twintigduizend woningen. Dit terwijl de problemen rond stikstof crisis nog niet geheel zijn opgelost. En ook bij het breed inzetten van biomassa hebben wij onze bedenkingen. We zijn niet de enige gezien er steeds meer toenemende weerstand tegen het gebruik daarvan. Graag een reactie. De Stadspartij gaat ervan uit dat deze routekaart een opsomming is van maatregelen die nu in gang worden gezet. En niet als doel heeft om te fungeren als een echte routekaart richting volledig Circulaire Economie.

00:22:43

Voorzitter: De Heer Mellies heeft een vraag voor u.

00:22:46

De Heer Mellies: Ja, voorzitter. Ik hoor De Heer Atema spreken over een tegenstand tegen biomassa als verbranding begrijp ik, als brandstof.

00:22:54

Voorzitter: Ja.

00:22:54

De Heer Mellies: [onhoorbaar] toe. Dat hele stuk gaf juist aan dat biomassa hier als grondstof juist heel erg werd gestimuleerd. Hoe denkt De Heer Atema daar dan over?

00:23:07

Voorzitter: U moet even de microfoon aan doen.

00:23:10

De Heer Atema: Nou ja, constant angsten voor. Omdat toch afgezien van gebruik op eigen erf, wij het een risico vinden voor het uitnutten van grondstoffen. En als je breed inzet op biomassa. Dat kan haast niet anders gaan dan dat het ten koste gaat van de natuur.

00:23:30

Voorzitter: Dat was uw woordvoering? Dan verzoek ik u die rap af te ronden.

00:23:38

De Heer Atema: Ja, neem me niet kwalijk. We gaan ervan uit dat dit een opsomming is. En geen echte routekaart richting 2050, want daarbij ontbreken teveel bank bouwstenen. Ik noem er drie. De arbeidsmarkt [onhoorbaar] advies met de Rijksbrede Circulaire Economie uit 2016, wordt er gesproken over de gevolgen. Circa vierhonderd tachtigduizend banen die of verdwijnen, of veranderen, of waarvan nieuwe moeten ontstaan.

00:24:04

De Heer Atema: In de laatste publicatie is dat enigszins genuanceerd, maar het heeft nog steeds versturende werking op de arbeidsmarkt. Financiering, wil Circulaire Economie slagen dan moet er dus niet alleen nagedacht worden over innovatie, maar ook over nieuwe vormen van financieringen en verdienmodellen. En het feit dat de gemeente geen extra gelden beschikbaar kan stellen, helpt natuurlijk ook niet erbij. En derde de burger, om draagkracht te kweken bij de burgers. Dienen die niet alleen optimaal betrokken te worden bij de invoering, maar moeten ze ook weten wat de financiële gevolgen zijn. En hun een impact op hun leefomgeving. Tenslotte nog er worden rapporten getoond en voorspellingen van *OWSO*. Die zijn nauwelijks gebaseerd op de stikstof crisis en totaal niet gebaseerd op de corona crisis. Onze vraag is: hoeveel waarden moeten wij nu nog hechten aan die modellen?

00:25:01

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? De Heer Rebergen.

00:25:05

De Heer Rebergen: Ja, dank u wel Voorzitter. Circulaire Economie is een belangrijk onderwerp. Daarom hebben we destijds het initiatiefvoorstel ook mede ingediend. In de voorliggende notitie worden de verschillende activiteiten samengebracht. Dat geeft wat overzicht. Wat ons betreft is de titel, routekaart echter niet geheel terecht. De notitie geeft immers geen stappen of route om de gestelde ambitie, vijftig procent minder grondstoffen in 2035. En volledig circulair in 2050 te bereiken. Daarvoor is volgens mij meer informatie nodig. We weten nu namelijk niet precies waar we staan ten opzichte van de ambitie. Dus kan de route ook niet geschetst worden. Daarom de vraag of dit in beeld gebracht kan worden. En wat ons betreft wordt daarna dan nog alsnog een routekaart aangehangen. En daarin willen we dan ook de vraag van De Heer Been van GroenLinks ondersteunen. Om dan ook te monitoren hoe het verloop daarvan is. Het onderliggende onderzoek biedt daarvoor

wat ons betreft genoeg aanknopingspunten. Dan nog één vraag. In de inleiding geeft het college aan dat er steeds een kostenafweging gemaakt moet worden, maar in het stuk is aangegeven dat er geen extra kosten verbonden zijn. Kan het college dit toelichten? Tot zover.

00:26:15

Voorzitter: Dank u wel, Mevrouw Blauw. We gaan proberen u in beeld te brengen. En u doet het met een draag microfoon, want de zaal zit een beetje vol. Succes. Misschien is dat handig ja. Dat is wel heel coulant van u. Dank u wel, De Heer Atema.

00:26:48

Mevrouw Blauw: Dank u, Voorzitter. Allereerst een Circulaire Economie is heel nobel. Daar kan je niet tegen zijn. Maar wij hebben vooral aantal opmerkingen en vragen over het proces. En nog niet de inhoud. Een routekaart, stellen wij ons toch iets heel anders bij voor. Er wordt in de inleiding aangegeven dat we al goed op weg zijn met circulair. Vraag aan de wethouder is: waaruit dat blijkt dan? Dus we gaan een routekaart inzetten waarin niet omschreven staat wat het exacte doel is. Het is vrij abstract weergegeven. We weten ook niet waar we naartoe gaan. En wanneer vind je dat de inzet op deze thema's geslaagd zijn als je geen resultaten beschrijft? Het is vooral een verzameling van losse acties. En wij als PVV zouden dat toch heel graag willen weten. Waar deze route toe gaat leiden. Voor ons wordt dat niet duidelijk uit dit stuk. Er zit wat ons betreft ook weinig visie in. We zijn vooral leuk met elkaar in gesprek en er ontbreekt een planning. Een routekaart heeft altijd een planning. En wat wil je wanneer bereiken. En kijk in al die jaren dat we bezig zijn met [onhoorbaar] ...

00:27:44

Voorzitter: De Heer Rebergen heeft een vraag voor u.

00:27:48

De Heer Rebergen: Ja, dank u wel Voorzitter. U geeft aan van, er staat eigenlijk niet in welk doel we willen bereiken. In het stuk staat dat we willen aansluiten bij de rijks ambitie, dus 2050 volledig Circulaire Economie. En in 2030 vijftig procent minder primaire grondstoffen. Is dat niet concreet genoeg?

00:28:06

Mevrouw Blauw: Nee, wat ons betreft niet. En dat is ook mijn vervolgstuk. Want een routekaart, dat heeft gewoon een agenda. Kijk, je bent ... even kijken. In al die jaren dat men bezig zijn en je zegt dat je goed op weg bent, maar niet in staat bent om een goede agenda te produceren, is wel wat opmerkelijk. Zet bijvoorbeeld neer concreet wat wanneer je wilt gaan bereiken. En met welke partijen. De raad moet afrekenbare doelstellingen hebben. En ja dus, bottom line voor ons is hier kunnen we nog niet veel mee. Voor ons is het nog niet concreet genoeg. Dank u Voorzitter.

00:28:36

Voorzitter: De Heer Been.

00:28:37

De Heer Been: Ja, ik ben eigenlijk wel tevreden met de opstelling van de PVV. Ik ben het eigenlijk voor een groot deel ook wel mee eens. Maar wanneer het wel naar de inhoud gaat, dus wat minder over proces. Ondersteunend u dan die doelen die de gemeente Groningen probeert na te streven? Dus op het gebied van energie. Op het gebied van biomassa. Op het gebied van water gebruik. Om dat te verminderen. En ondersteunt de PVV die doelen?

00:29:00

Mevrouw Blauw: Nee, we gaan het allemaal gewoon bekijken van wat die doelen zijn. Of ze concreet genoeg zijn. Of ze het resultaat hebben wat wij graag zouden willen zien. Wat we verstaan onder circulair. Maar wat betreft biomassa, dat ondersteunen wij sowieso niet. Dus kijk, als je concreet gewoon in die routekaart zet van - met een agenda wat wanneer je wil gaan bereiken, met welke partijen. Dan gaan wij kijken van, of we dat kunnen ondersteunen.

00:29:27

Voorzitter: Dank u wel. Wie in de commissie? De Heer Loopstra.

00:29:31

De Heer Loopstra: Ja, dank u Voorzitter. Belangrijk dat het college met de routekaart komt. Het is eigenlijk de Circulaire Economie, honderd procent hergebruik heeft niet alleen in de toekomst het is ook noodzakelijk om verder op deze aarde te kunnen leven en te kunnen produceren. Wat opvalt aan het raadsvoorstel is dat het sterk geschreven is vanuit de overheidsorganisatie gemeenten Groningen. En dat is een beetje ons punt. Als dit gewoon een schrijven was, een rapport was van: hoe maak je de gemeenten Groningen honderd procent voor hergebruik? Ja, daar kan ik me iets bij vinden. Want dan heb je gewoon de inkoop, de aanbesteding. Allemaal middelen op het gebied van energie, algemeen van afval - te bereiken dat je honderd procent hergebruik krijgt.

00:30:16

De Heer Loopstra: Maar de suggestie van het hele rapport. En daarom waarover we ook voor het initiatiefvoorstel is, dat je het bedrijfsleven - moet ook aan honderd procent hergebruik gaan doen. En ja, dat mis ik een beetje. Hoe je dat wilt bereiken. Want het bedrijfsleven is een autonoom. Wij kunnen het bedrijfsleven niet aansturen. Dus of we beperken ons tot de stad. En dan zeggen we: de gemeente moet honderd procent hergebruik hebben. Kan ik me vinden. Maar anderzijds, als je ook kijkt naar het bedrijfsleven. Ja, dan had bijvoorbeeld hier ook aan tafel moeten zitten, de wethouder van Economische Zaken. Naast de verantwoordelijke wethouder voor dit onderwerp. Want het is ook een probleem - nou probleem. Het is ook een uitdaging voor het bedrijfsleven hoe hier mee te doen.

00:30:58

Voorzitter: Uw punt is op dit moment wel duidelijk, maar De Heer Rebergen heeft er nog een vraag over. En De Heer Brandenburg ook. De Heer Rebergen.

00:31:06

De Heer Rebergen: Ja, dank u wel, voorzitter. Dat we bedrijven daarbij nodig hebben, dat die hier ook een belangrijke rol hebben. Dat is denk ik iets wat niemand ontkent. In het stuk wordt er door het college aangegeven van, als gemeente hebben verschillende rollen. Een uitvoerende rol, dat is wat we zelf kunnen doen. En maar voor de rest ook een rol om te promoten en het te faciliteren. Dat richt zich dan toch juist tot de bedrijven?

00:31:27

De Heer Loopstra: Ja. En toch mis ik dat te veel. En toch denk ik van: als gemeente heb je dus bepaald instrumenten, wat betreft inkoop en aanbesteding. En voor de rest heb je geen instrumenten. En dat punt wou ik even duidelijk maken.

00:31:39

Voorzitter: De Heer Brandenburg.

00:31:42

De Heer Brandenburg: Ja, daarop aansluitend. Want ik hoor de PvdA, toch een klassiek

sociaaldemocratische partij - dus eigenlijk zeggen: wij kunnen als overheid geen regels stellen aan bedrijven. En dat vind ik toch wel een aardige koerswijziging voor een links sociaaldemocratische partij. Maar ziet u nu echt niet bepaalde mogelijkheden die de gemeente Groningen kan hanteren om bedrijven toch te dwingen om circulair te worden?

00:32:04

De Heer Loopstra: Wij zijn niet voor een staatseconomie en zijn we nooit geweest. Dus wij zijn wel voor de vrije markt, maar wel op bepaald moment gebaseerd op eerlijkheid en rechtvaardigheid. Maar als u zegt: kunnen we niks. Nee, we kunnen bij de inkoop en we kunnen bij het aanbesteden, kunnen we veel. Kunnen we ook gewoon de bedrijven zeggen: je mag met ons meedoen, maar dan moet je wel dit. Alleen buiten de invloedssfeer van de gemeente heb je - kijk maar naar de [onhoorbaar] straat, de Euvelgunne. Al dat soort bedrijven. Ja, die hebben - of dat we niks te maken hebben met de gemeente Groningen. En we willen ook dat die bedrijven hergebruik gaan doen. Dus daar zie ik de uitdaging.

00:32:38

Voorzitter: U bent klaar met uw woordvoering? Nee, maar uw tijd zit er wel bijna op. Als u nog iets te zeggen hebt, wilt u dan afsluiten.

00:32:49

De Heer Loopstra: De fractie van de Partij van de Arbeid is een groot voorstander van de Circulaire Economie. En het duurzaam stimuleren van de regionale economie. Nogmaals verwachten van het college een stimulerende en faciliterende inspanning. Maar uiteindelijk zal het bedrijfsleven mede de omslag moeten gaan maken. Dank U.

00:33:09

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Lo-A-Njoe.

00:33:11

De Heer Lo-A-Njoe: Ja, dank u wel Voorzitter. Met het initiatiefvoorstel dat wij in deze raad in diende in juni 2018. Dat het breed ondersteund werd in deze raad. Wilde wij met Groningen sneller op weg naar een schonere economie. En nieuwe kansen voor werkgelegenheid en meer hergebruik. Reparatie, recycling van producten en grondstoffen. Circulaire Economie, het woord zegt het al. Is geen duurzaamheids hobby. Het gaat om een balans in economie, vergroening en sociale belangen. Het ruimtelijk aspect en bijvoorbeeld met betrekking tot restwarmte en afval hergebruikt, kan wat ons betreft sterker terugkomen. Vraag aan het college is dan ook: hoe we hier rekening mee gaan houden in het ruimtelijk beleid? Maar het is ook beleid zonder eigen budget.

00:33:48

De Heer Lo-A-Njoe: En dat is logisch als de bedoeling is om het programma doorsnijdend in andere programma's terug te laten komen. Dat is prima, maar aansluitend ook op de woordvoering van GroenLinks. Het is dan wel belangrijk dat de route helder is. De ambities zijn namelijk wel helder en die wordt door ons overtuigd. Maar we zouden graag op de route een verduidelijking zien voor wat betreft de tussendoelen. Als we heldere doelen hebben dan kunnen we ook beter monitoren of we op de goede weg zitten. Dus dat is nog een opmerking die ik daarbij maak. En daar wou ik het bij laten. Dank u wel.

00:34:20

Voorzitter: Dank u wel, De Heer Loopstra. U moet de microfoon even aanzetten.

00:34:26

De Heer Loopstra: Die monitoring waar u het over heeft. Op welke manier wil je dat vorm geven? Want wij hebben toch niet echt invloed op, als het bedrijfsleven al dan niet met hergebruik bezig is.

00:34:35

De Heer Lo-A-Njoe: Ja. Ik heb zelf daar het winnende antwoordt niet op, op de monitoring. Maar er zijn heel veel kennisinstellingen die ons daar heel goed bij kunnen helpen. Die zijn niet geheel toevallig ook in deze stad aanwezig. En er zijn ook voorbeelden in andere steden, zoals bijvoorbeeld Amsterdam. Waarin een monitoringssysteem is opgezet, gekoppeld aan doelen. Maar je kunt pas monitoren als je ook doelen hebt.

00:34:57

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Brandenburg.

00:34:59

De Heer Brandenburg: Ja, dank voorzitter. Ja, we hebben te maken met een economisch systeem dat hergebruik van grondstoffen op zijn zachtst gezegd niet stimuleert. Sterker nog, een systeem gericht op winstmaximalisatie leidt noodzakelijkerwijs tot productie en consumptie. En de wegwerp economie is vele malen lucratievere voor bedrijfs wensen. En dus aandelenkoersen. De nadelige effecten, afval, vervuiling. Die zijn toch voor de samenleving. En daarom is het goed dat de gemeente inziet dat we de economie zullen moeten veranderen om dit probleem het hoofd te bieden. En dat is een fikse taak Voorzitter. Dat weet de socialisten als geen ander. We weten inmiddels ook wel dat we het kapitalisme niet weg amenderen in de gemeenteraad van Groningen.

00:35:40

De Heer Brandenburg: En een strijd voor een andere economie die werkt voor mens en milieu, vindt hier maar ook buiten de parlement plaats. En dat zal ook niet morgen geregeld zijn. Maar een stevige opstelling van een lokale overheid helpt wel degelijk. Maar wat blijkt nou, Voorzitter. Deze routekaart, ondanks de naam, gaat helemaal niet over een andere economie. Vooruit, middels het eigen inkoopbeleid zou de gemeente daar nog iets aan kunnen doen. Maar verder is het vooral faciliteren, promoten. In de hoop dat de verandering dan voortkomt uit hetzelfde systeem wat ons in deze situatie heeft gebracht. En de SP heeft wel een aantal vragen aan het college. En zou daar graag een reactie op zien.

00:36:16

De Heer Brandenburg: Want waar komt nou ineens dat enthousiasme voor die waterstofeconomie vandaan in dit stuk? En is dat nou wel zo circulair? En waarom kiest het college niet voor dwingende regels voor corporaties en ontwikkelaars voor duurzame bouw? Maar wil het de markt uitdagen? Waarom kiest dit college niet voor bindende afspraken met supermarkten en fastfoodketens over hun afval. Maar is het ook weer gericht op bewustwording bij de consument. Waar blijven de concrete plannen waarmee we daadwerkelijk proberen om die economie een beetje te beteugelen hier in Groningen. Want het begint wel een beetje een trend te worden, Voorzitter. We krijgen een routekaart waarin grote maatschappelijke problemen uitvoerig worden beschreven. Maar de uitwerking is vervolgens slechts meer van hetzelfde. En negen van de tien keer zo abstract als wat. En ik zou graag ook van het college horen: hoe het zelf denkt dat dat komt?

00:37:03

Voorzitter: De Heer Been heeft daar een vraag over.

00:37:04

De Heer Been: Ja, Voorzitter. Ik vraag mij af of De Heer Brandenburg expres zo de routekaart probeert verkeerd te lezen, zodat die zo een vlammend betoog kan houden. Maar ik lees hier toch wel degelijk in dat deze gemeente wet en regelgeving wil gaan aanpassen. In de bouw en in de sloop wel degelijk maatregelen wil gaan nemen, om ervoor te gaan zorgen dat deze gemeente sneller circulair wordt. Dus ik weet het niet zo goed waar deze toon van De Heer Brandenburg eigenlijk vandaan komt?

00:37:25

De Heer Brandenburg: Voorzitter, ik dank De Heer Been. Voor het compliment dat die het een vlammend betoog vond. Maar ik lees alleen maar dingen als: we gaan onderzoeken, of we gaan kijken of we dingen kunnen aanpassen. We gaan wellicht met de marktpartijen kijken of zij ook iets kunnen doen. En Voorzitter, ik verwacht meer van een lokale overheid waarin een linkse partij als GroenLinks de grootste partij is.

00:37:45

Voorzitter: De Heer Been, ter afsluiting.

00:37:47

De Heer Been: Bent u het dan eigenlijk niet gewoon met ons eens. Dat u zegt: wij hebben meer concrete tussendoelen nodig. En ook een helder pad hoe wij al die een concrete maatregelen daadwerkelijk gaan omzetten in beleid. [onhoorbaar] ...

00:37:55

De Heer Brandenburg: Het begint met concrete maatregelen, ben ik het helemaal met u eens. Die mogen wel eens opgeschreven worden.

00:38:01

Voorzitter: Dank u wel, Mevrouw van de Giessen.

00:38:05

Mevrouw van de Giessen: Ja, Voorzitter. Het hergebruiken van afval en de Circulaire Economie, daar zijn wij een groot voorstander van. En zeker ook in deze tijd. De gekozen thema's, die vinden wij ook goed. En die bieden ook zeker kansen om ze goed uit te werken. Maar ja, zoals hier al vaak voorbij is gekomen. Wij missen de route daarnaartoe. We kunnen het totaal niet uit het plan halen waar we over twee jaar staan, waar we over vijf jaar moeten staan. En op die manier is het ook onmogelijk om te kunnen controleren of je eigenlijk goed op weg bent.

00:38:30

Mevrouw van de Giessen: Dus we zouden graag het college willen oproepen om zo snel mogelijk te komen met subdoelen. En met dingen die je echt kunt monitoren, zodat we goed kunnen beoordelen of op de goede weg zijn. En daarbij dan ook een planning met wat welk jaar komt. En daarnaast over de financiën, wij lezen dat er geen extra middelen worden ingezet. En dat stelt ons op dit moment gerust, maar we zouden ook graag in deze situatie - we hebben zoiets van: nou, dat is goed, maar we willen ook heel graag een financieel plan zien. Met hoe we dan precies al die doelen gaan halen.

00:39:04

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Bosch was eerst. En dan Mevrouw de Wrede. En dan Mevrouw Akkerman.

00:39:10

De Heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. De transitie naar een Circulaire Economie binnen de gemeente, is het een belangrijk zaak die voordelen kan bieden op meerdere vlakken. Voor de economie kan een hoge efficiëntie leiden tot lage kosten. En de reductieplan van niet duurzame productie. Biedt voordelen voor het klimaat. Wij ondersteunen daarom deze routekaart, waarmee de gemeente een stap in de goede richting zet. En al bestaand beleid combineert. Allereerst vinden wij het heel goed dat er koppelkansen komen tussen klimaatadaptatie en energietransitie. Dat zien we graag veel vaker gebeuren. En ten tweede zijn wij heel erg tevreden met het gebruik van onze kennisinstellingen. Zowel de Universiteit als de Hanzehogeschool worden hier benoemd. En daar zijn we heel erg tevreden mee. En laten we dat vooral in zoveel mogelijk zaken binnen de gemeente doen.

00:39:58

De Heer Bosch: Er zijn ook twee aanvullingen. Allereerst sluiten we ons aan bij de partijen die al iets hebben gezegd over meer concretere invulling van de routekaart. En ten tweede hebben we een voorstel, een idee. Want nu de individualisering van de hele samenleving alleen maar zichtbaarder en groter worden in deze crisis. Is er ook een groot probleem wat daaruit voortkomt. En dat is eigenlijk het eten bij bezorgdiensten. Wat je ook besteld, een berg aan plastic krijg je er gratis bij. En juist nu is er een kans voor verandering. En wij zouden willen nadenken over eventueel het statiegeld op bezorg bakken, dozen of tassen. Op deze manier wordt de hoeveelheid afval verminderd. En geef je een sterk signaal af aan innovatie en creativiteit binnen de gemeente.

00:40:43

De Heer Bosch: Daarom zouden wij de Wethouder willen vragen, om samen met ons te zoeken naar een *starre* die deze producten kan aanbieden. Die zijn er genoeg. En om te kijken of we in de gemeente Groningen iets kunnen uitproberen op dit vlak, zodat we innovatief kunnen zijn. Geen weggooi verpakking van een bezorgmaaltijd meer, maar een bakje die je overal voor een paar euro weer kan inleveren. Gefaciliteerd door het bedrijfsleven, ondersteund door de gemeente. Is de wethouder bereid met ons hierover in gesprek te gaan? Ik zie uit naar het antwoord. En ik dank u wel, Voorzitter.

00:41:13

Voorzitter: Dank u wel. De Heer Atema wil daar iets over vragen.

00:41:17

De Heer Atema: Ja. Ten eerste statiegeld, wat ga je met de opbrengst doen. En ten tweede, vormt het risico met de corona. Is er geen risico dat mensen hun eigen bakkies gaan gebruiken voor de overdracht van virus? En dus veel veiliger om van die mooie schone bakkies van de afhaalchinese te gaan gebruiken?

00:41:37

De Heer Bosch: Dank u wel voor de vraag. U gaat gelijk al heel concreet op dit idee in. Allereerst denk ik dat over het coronavirus, ze goed moeten nadenken natuurlijk als het statiegeld zaken worden ingeleverd. Dat je het dan goed schoonmaakt. En dat je daar goede maatregelen voor treft. Ik denk dat het absoluut mogelijk is. En wat betreft de opbrengsten. Ik snap niet helemaal goed uw een vraag, maar ik kan bij heel veel verschillende zaken zien, waarin het facultatief is op het moment dat je vraagt aan ondernemers of ze mee willen doen met deze actie. Dus het kan zijn dat als je een pizzabezorger bij bedrijf A dat die niet mee doet. Maar wat betreft B betaal je twee euro extra. Maar dan krijg je een herbruikbare doos die je vervolgens op verschillende plekken kan inleveren. En ik

denk dat daar heel veel vraag naar is, omdat meer mensen het probleem zien van enorm veel afval bij bezorgmaaltijden. Dank u wel.

00:42:32

Voorzitter: Dank u wel, Mevrouw de Wrede.

00:42:34

Mevrouw de Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wij sluiten ons van harte aan bij dit idee van Student & Stad. En hopen dat het college dit ook gaat doen. Ja, De Heer Brandenburg die refereerde er ook aan in een vlammend, of in ieder geval een mooi betoog. Wij zitten in een wegwerpmaatschappij waarbij we dingen kopen. Eigenlijk kant en klare voor de plastic soep. En hergebruik is nog niet het terugbrengen van de vraag. Maar ja, welke overheid wil zijn vingers eraan branden om de omzet van ondernemers te reduceren. En dat is het hele grote probleem natuurlijk van de milieu aanpak. In dit stuk komen we toch wel een tamelijke kritiekloze omarming tegen van biomassa. Dat verbaasde ons. En we vinden dat er weinig aandacht is voor de inefficiency van dierlijke eiwitten. Als je iets wil doen om de leefbaarheid van de planeet te redden, dan een veganistisch dieet het beste dat je kunt doen. Komt uit verschillende onderzoeken naar voren.

00:43:33

Mevrouw de Wrede: En we lezen in het stuk dat een Circulaire Economie als derde opgave wordt gezien. Naast de energietransitie en de klimaat adaptatie. Maar de belangrijkste opgave is natuurlijk de eiwittransitie. En die heeft de meeste impact op de leefbaarheid van de planeet. En die wordt hier niet genoemd. En dat vinden wij erg jammer. Zo zou je bijvoorbeeld precariobelasting kunnen inzetten om veganistische en vegetarische restaurants te promoten. Heel graag daarop een reactie van de wethouder. De waarde die wij - met omhelzing van biomassa en het gebrek aan aandacht voor de impact van voedsel. De waarde die we dan nog moeten hechten aan dit stuk, is voor ons dan ook niet heel erg groot. Aan de andere kant. Ja, we moeten ergens beginnen. We hebben natuurlijk ook een voedselvisie. Er wordt gewerkt aan een initiatiefvoorstel over de omschakeling naar meer plantaardige eiwitten. En ja, we moeten ergens beginnen. Maar ook wij hadden liever iets meer concrete aangrijpingspunten gehad. Dank u wel.

00:44:43

Voorzitter: Dank u wel, De Heer Atema.

00:44:46

De Heer Atema: Ja. Partij voor de Dieren, [onhoorbaar] statiegeld [onhoorbaar] één van de [onhoorbaar] geweest. Het statiegeld, bijvoorbeeld vijfenzeventig euro op een TV en honderdvijfentwintig op een koelkast om de reparatie kans vergroten. Dat geld krijg je dan tegoed. Bent u dan voorstander van de sanctiesysteem? Dat je dus tussen de vijfenzeventig en honderdvijfentwintig euro op elk apparaat gaat belasten om reparatie te vergroten?

00:45:13

Mevrouw de Wrede: Ja, dat lijkt mij een goed idee. Er zijn ook andere modellen mogelijk waarbij je niet zozeer het product koopt als wel de dienst. Je koopt dan bijvoorbeeld niet een lamp, maar je koopt het licht. Is de lamp stuk dan bel je de leverancier. En dan wordt de lamp weer gemaakt, als het ware zodat je weer licht hebt. Een beetje een variatie op het thema van de woningcorporaties natuurlijk, waarbij je betaalt voor het gebruik van een woning om in te wonen. Zo kun je voor heel veel verschillende producten, kun je ook je qua betaling richten op het gebruik ervan. En dan is het ook in het voordeel van producenten om een product te maken dat veel duurzamer is qua uitvoering.

Dan dat het is als je nu bijvoorbeeld een fiets koopt, dan is de fiets producent - Die heeft er een voordeel bij als die zo snel mogelijk kapot gaat. Ja, dank u wel.

00:46:09

Voorzitter: Een helder antwoord, dank u wel. Mevrouw Akkerman.

00:46:13

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. We bespreken de routekaart Circulaire Economie. Ik had opgeschreven, wij zien het als een vervolgstap op het initiatiefvoorstel. Waarmee ook wij eigenlijk al wel aangegeven dat het niet echt een routekaart is. En waar wij ons aansluiten bij alle opmerkingen die daarover gemaakt zijn. Heel specifiek vond ik de vraag van 100% wel heel relevant: wat zou er nu anders zijn als we het voorstel niet aannemen? Dus daar ben ik ook wel mede benieuwd naar. Moeten we ook mee kijken hoe dat dan gaat. Of we er dan een vervolg hierop krijgen of iets. We hadden dus dan nog wel wat vragen, of dingen ook ter overweging mee te geven. Het eerste is een vrij praktische. Dat is dat het MKB als een thema benoemd wordt, naast de energie en water en biomassa etcetera. En wij dachten dat dat - het MKB is een belangrijke partner volgens ons, maar niet een thema. Want het MKB kan juist op al die thema's van waardevolle betekenis zijn.

00:47:03

Mevrouw Akkerman: Ten tweede, denken wij dat het goed is om als gemeente steeds kritisch te blijven op de eigen rol. En die zo klein mogelijk te houden. En wij hadden als voorbeeld iets gezien over dat de gemeente het opslaan van materialen wil faciliteren. En als dat gaat om vergunningen of de bestemming, dan lijkt ons dat logisch. Maar dat opslaan zelf zou je ook weer prima aan dezelfde MKB over kunnen laten, denken wij. Wij sluiten ons aan bij de kritische vragen over biomassa. Wordt in het stuk inderdaad wel iets over gezegd: dat het niet voor energievoorziening is, maar als grondstof. En alleen uit de duurzame opbrengst. Maar dan is het alsnog onze vraag: hoe reëel is dat? Want moet je als een dolle allemaal bossen aanbouwen om dan genoeg grondstoffen te hebben. En lukt dat dan en is daar genoeg ruimte voor? Dus de vraag is: hoe reëel is dat? En onze laatste opmerking gaat over, of je niet te veel in twee soorten economie blijft denken.

00:47:52

Mevrouw Akkerman: De Heer Loopstra zei het net ook al, eigenlijk zou de wethouder economie hier moeten zitten. En dat is ook wat ons opviel. Maar in het stuk wordt ook gezegd: we gaan niet meer hebben over geld, dat bepaald niet meer de waarde. Maar maatschappelijke thema's zoals milieueffecten en sociale effecten. Dat klinkt natuurlijk heel mooi, maar daarmee kan niemand ze huur of ze hypotheek betalen. En als dat niet gaat lukken, dus als het onderaan de streep niet uit kan. Dan zullen mensen en bedrijven niet meegaan in dit thema, denken wij. Opvallend is ook dat verderop in het stuk als je - wordt er geschreven over wat je kan besparen met een goede afvalinzameling. Dat dat dan weer wel in geld uitgedrukt wordt. Dus de essentie van deze vraag is eigenlijk van: moeten we niet in één economie denken, in plaats van dat onderscheid zo sterk te maken? Dank u wel, Voorzitter.

00:48:39

Voorzitter: Dank u wel, De Heer Rebergen.

00:48:41

De Heer Rebergen: Ja, ik wacht even af of er nog meer kwam. Mevrouw Akkerman van de VVD, die gaf net aan van: eigenlijk zou je de rol van de gemeente zo klein mogelijk moeten houden. In het stuk

geeft de gemeente juist aan, in het vervolg op de initiatiefvoorstel om de regie te willen nemen. Op dit thema. Vindt de VVD dat dan niet nodig?

00:49:01

Mevrouw Akkerman: Nee. Ik zeg, bewust zo klein mogelijk. Dus daar waar je met regie iets meer kan bereiken, lijkt ons dat goed. Maar het is wel iets wat we mee willen geven. Dat je daar wel bij elke stap, die we straks nog concreter voor ons gaan krijgen, kritisch op blijft. Dus dat je wel steeds bewust die keuze maakt. En moet je dat echt als overheid doen, of kun je daar het bedrijfsleven bij betrekken?

00:49:22

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie De Heer Rebergen knikken, die is tevreden. Misschien niet met de inhoud, maar wel met het antwoord. Ja. Het woord is aan de Wethouder voor de beantwoording van de vragen. U hebt tien minuten.

00:49:36

Wethouder: Ja, dank Voorzitter. Dank ook voor alle input die we van u hebben mogen ontvangen. Zoals u weet, inderdaad initiatiefvoorstel is door u ingediend. En wat wij hebben gedaan, is naar aanleiding daarvan een routekaart maken. En dat is ook wat u gevraagd heeft. Dus u heeft niet gevraagd om een uitvoeringsagenda en stapsgewijs neer te zetten van: hoe gaan we het concreet aanpakken? Belangrijke vraag: als je kijkt naar hoeveel energie inderdaad steden gebruiken en hoeveel broeikasgas emissie we produceren, tachtig procent. En hoeveel afval we produceren. En wat niet hergebruikt wordt. Dan liggen er ontzettend veel kansen op het gebied van Circulaire Economie.

00:50:23

Wethouder: En dus dan is de belangrijkste doel van de routekaart, te formuleren van ambitie en het verbinden van alle thema's door middel van de kapstok. Dat is heel mooi, dat we dat hebben gedaan eind van uw vraag. Maar ik ben het met u eens dat we ook een vervolg zouden moeten gaan geven hier aan. Van wat ga je doen. Door meerdere partijen hebben aangegeven van: zet het nou uit, circulair in 2050 hartstikke mooi. Een ontzettende vergezicht. Maar wat ga je nu doen stapsgewijs? Wat doe je al in 2021? Bijvoorbeeld 2022, 2023. Noem het maar op. Dus daar ben ik het helemaal met u eens. Wat wij willen gaan doen, is zeker nulmetingen gaan doen. Dan weet je in ieder geval, waar sta je nu. En waar zou je willen gaan staan. En een aantal partijen hoorde ik al zeggen van: zou een uitvoeringsagenda bijvoorbeeld van waarin je inzet van wat je ambities zijn.

00:51:12

Wethouder: Dat je die ook concreet omzet in wat we met elkaar willen gaan bereiken? Uiteraard zou dat helpen. En u heeft gezien inderdaad, er is geen geld vraag. Maar is inderdaad ook geen budget hiervoor. Dus dat maakt het soms ook wel ontzettend lastig. Want we zien dat ook met de OECD. Ik vind dat echt een ontzettend mooie kans die we hebben gehad - dat wij de OECD hier hebben gehad, die ook met onze stakeholders hebben gesproken. En dan zie je dat bedrijven, maar ook onze MKB'ers die we apart hebben gezet. Omdat we daar echt kansen en mogelijkheden zien. Die willen ook heel graag, maar die weten vaak ook gewoon niet hoe. Die willen soms ook co-financiering, hebben ze bijvoorbeeld nodig om bijvoorbeeld een start te maken. We zien in het koplopersproject die wij hebben, dat de ideeën die ze hebben kunnen delen.

00:51:59

Wethouder: Een voorbeeld. De laatste koplopersproject waar ik onder de indruk van was, was de

Albert Heijn in dit geval in Hoogkerk. Die heeft op het moment dat zij zijn gaan verbouwen. Hebben ze gekeken van, hoe kunnen we het duurzamer gaan maken. En hebben de warmte van de koelinstallatie gebruikt om het hele gebouw te verwarmen. Dat biedt kansen voor in het koplopersproject voor andere MKB'ers om te kijken van, wat voor mogelijkheden hebben wij? Dus je ziet ook daarin niveauverschillen. Het ene die kan investeren en doet dat ook. Het andere is nog niet zo ver en heeft daarin ook gewoon meer aanjagersrol nodig. De PvdA gaf aan: hoe zit het bedrijfsleven, moet je dat nou wel überhaupt vragen? Ik noemde net al het koplopersproject. We weten ook dat bedrijfsleven ook graag die omslag wil maken, maar dat niet alleen zou kunnen doen. We zien vanuit Europa ook kansen in mogelijkheden.

00:52:53

Wethouder: Steeds meer wordt hierop ingezet, financieel gezien. Dus we hopen ook daarmee daarop te kunnen inzetten. We willen inderdaad stimuleren, we willen ook faciliteren. En we hebben inderdaad een aantal knoppen, harde knoppen. Zoals de aanbesteding, zoals onze inkoop en natuurlijk – en we hebben onze instrument bijvoorbeeld als duurzaam GWW. Waarin je ook aangeeft aan de voorkant, waar ga je op inzetten wat je belangrijk vindt. En ik vind echt dat de gemeente hier een rol in heeft. En breder dan dat. En u zegt: inderdaad, als college zitten we hier. Maar dit overstijgt wel verschillende portefeuilles. Dus je zal integraal, interdisciplinaire met elkaar moeten gaan aanpakken.

00:53:31

De Heer Loopstra: Voorzitter.

00:53:32

Voorzitter: De Heer Loopstra.

00:53:33

De Heer Loopstra: Ja, dat had ik dus goed gezien? Integraliteit.

00:53:37

Wethouder: Zeker. Ja, want volgens mij zei De Heer Brandenburg dat ook inderdaad. Dit is best wel een grote stap, als je dit wel gaan maken. En we hebben ook niet voor niets opgeschreven, stapje voor stapje. Maar we hebben ook die ambitie met elkaar om een grotere stap met elkaar te gaan maken hierin. En ik ben ook heel - we zijn ook blij dat de raad dat ook beaamt. Ik merkte dat zelfs de PVV ook aangaf inderdaad van: ook die wens en die ambitie ook heeft om daarop in te zetten. Ja, dus geef ons die mogelijkheid inderdaad om te komen met een soort uitvoeringsagenda. Waarin we expliciet opschrijven van, wat gaan we doen? Wanneer gaan we het doen? Hoe en wat kost dan? En waar ga je dat dan uit betalen? Dat beantwoord volgens mij ook de vraag van u, in dit geval. Waarin u vroeg over een uitvoeringsagenda en een nulmeting. De SP had inderdaad een een mooi verhaal over wegwerp economie. Consuminderen. Wat we inderdaad zouden moeten gaan doen. Ik vond dat echt een mooi verhaal. [onhoorbaar]

00:54:42

Voorzitter: De Heer Brandenburg, die valt over het woord consuminderen.

00:54:45

De Heer Brandenburg: Ja, Voorzitter. De kern van mijn betoog is nou juist dat het niet aan de consumenten is om deze verandering in te Leiden, maar dat dat komt doordat een overheid stellig optreedt. En het bedrijfsleven dwingt om die economie te veranderen. En u heeft nu weer over van alles en nog wat, een nulmeting, faciliteren, integraal, interdisciplinaire. Ik vind het allemaal mooie

woorden, maar wat wilt u nou? Wat komt hier nou uit? Wat gaan we nou doen? En ik vind het prima dat er een nulmeting komt, maar wat gaan we nou meten?

00:55:14

Wethouder: Volgens mij hebben wij ook in alle stukken – en we hebben volgens mij de Bouw en Sloop hebben we opgeschreven wat we gaan doen, wat we graag zouden willen. Ik geef ook hier heel duidelijk aan. We hebben volgens mij gekeken naar uw vraag, initiatiefvoorstel routekaart. Hebben we gedaan. Ontzettend veel tijd en energie gestoken, met alle stakeholders te spreken. We hebben een Europese organisaties OECD die zich heeft gebogen hierover. En naar aanleiding daarvan aanbeveling, hebben we opgenomen. Ik wil heel graag een volgende stap maken, dus niet hierbij laten. Dus ja, kom maar met die opdracht. Geef mij die opdracht inderdaad, om dat ook gewoon te gaan doen.

00:55:46

Voorzitter: De Heer Brandenburg.

00:55:48

De Heer Brandenburg: Ja, Voorzitter. Lijkt me een ontzettend goed idee. En ik ben het helemaal met de wethouder eens. Ik zou voorstellen dat ze voor de komende raad gewoon is op een A4tje zet, wat ze dan precies wil gaan doen hiermee. Dat kan volgens mij prima. En anders leveren wij wel wat aan.

00:56:00

Wethouder: Nou wacht even hoor. Dit is een beetje - volgens mij hebben wij hier beantwoordt u vraag als raad. Een initiatiefvoorstel is unaniem aangenomen, dus u bent er ook voor. We hebben hier naar aanleiding daarvan, hebben we op papier voor het eerst - voor het eerst hebben we op papier gezet: wat doen we al? Waar liggen kansen? Nou de kansen, zie je inderdaad de Bouw en Sloop. En je ziet ook kansen bij MKB. U ziet energietransitie is goed ingebed, dus we gaan niet zitten *wurmen* aan zaken die al gewoon goed zitten. En volgens mij, ik wil aan de slag. Dus ik zeg van: laten we nu de volgende stap zetten en een uitvoeringsagenda maken. Als de raad dat graag wil, dan zetten wij onze schouders eronder. En dan zorgen we ervoor dat u straks concreet een voorstel krijgt.

00:56:43

Voorzitter: Rond u de beantwoording van de vragen af, alstublieft.

00:56:46

Wethouder: Ja. Volgens mij heb ik wat over de financiën gezet. Volgens mij was het D60 die vroeg inderdaad over stimuleren van bedrijven. Hoe gaat u dat nou doen ruimtelijke ontwikkeling? Klopt dat? Dat was uw vraag. Volgens mij doen wij dat inderdaad. Als je kijkt naar de voedsel relatie tussen de regio en de stad, liggen er kansen inderdaad op het gebied van voedsel. Maar ook kansen op het gebied van werkgelegenheid en ruimtelijke ontwikkeling. We stimuleren bedrijven ook. Een mooi voorbeeld daarvan. Een recentere waar we binnenkort ook mee naar buiten komen. Is bijvoorbeeld vergunnen. Waarin bedrijventerrein die toch de wens heeft om te verkoelen. Om circulariteit ook aan te pakken, duurzaamheid. Dan gaan we aan de slag. Dan zeggen we niet alleen tegen bedrijven van: nou, u zoekt het maar uit.

00:57:36

Wethouder: Nee, dan kijken we in gezamenlijkheid van: hoe kunnen we onze krachten bundelen? Dus de ene bedrijf heeft een groene dak. De ander bedrijf heeft gekozen voor een wateropvangreservoir. De andere kiest weer voor verduurzamen. En zo pakken we dat in gezamenlijkheid aan. En ik vind ook dat er kansen en mogelijkheden liggen. Want iedereen wil dit. En

natuurlijk wil mensen dit ook, als je de financiële mogelijkheden ervoor hebt. Maar elk stapje, hoe klein het ook is, is een stap in de goede richting. Dus we hebben de tijd ook gewoon mee, want die bewustwording is er. Vandaar dat die dwang. Want ik hoor ook het woord: van kunt u niet met uw vuist op tafel slaan om zaken voor elkaar te boksen. Ik denk dat wij in een land leven waarin we gelukkig dat kunnen doen, maar ook andere middelen en mogelijkheden hebben. En ik geloof erin dat we in gezamenlijkheid - ook wat ik zie vanuit het OECD rapport. Waarin we met tientallen ondernemers hebben gesproken. Men wil heel graag, maar men zegt wel: gemeente ga voorop, loop voorop. En dan volgen wij. Statiegeld, Student & Stad ...

00:58:40

Voorzitter: De Heer Brandenburg, een korte graag. Want de tijd gaat dringen.

00:58:44

De Heer Brandenburg: Nee, precies. Ik snap dat er nog een uitwerking moet komen, maar dit antwoord, dit laatste antwoord van de college. Kan ik dan er van uitgaan dat in die uitwerking agenda, niet wordt gekozen voor dringende regels voor corporaties en ontwikkelaars? Niet wordt gekozen voor dwingende afspraken met supermarkten en fastfoodketens? Dus ja, ik zoek gewoon naar wat het college wil. Want ze zegt: ja, routekaart, routekaart. En natuurlijk hebben wij om een routekaart gevraagd. Maar ik verwacht ook dat er in een routekaart een analyse staat, hoe we dit probleem aan gaan pakken.

00:59:16

Wethouder: Ja. We gaan zeker elke route ook gewoon bekijken. We kijken van, wat kan en wat kan niet. Maar als het zacht kan, dan kiezen ik liever voor zacht inderdaad. En waar het anders moet, dan moeten we gaan kijken van welke maatregelen. Die hebben we natuurlijk ook. Wat ik zei binnen inkoop, binnen aanbesteding etcetera. Maar de knoppen die we hebben, die moeten we inderdaad ook gewoon gaan gebruiken. Dan Student & Stad, statiegeld op dozen. Ik vind dit een heel mooi initiatief, mooi idee. En ik wil graag in gesprek hierover met u. Ik zie u niet, dat is dan een beetje jammer. Hij zit er onder. Volgens mij heb ik hierbij alle vragen beantwoord, Voorzitter.

00:59:57

Voorzitter: De Heer Atema.

00:59:59

De Heer Atema: Vraag je dan niet in een Rijksbrede programma, wordt aangedrongen op samenwerking in de regio. Vooralsnog heb je dat niet gedaan. En de vraag is: waarom niet?

01:00:11

Voorzitter: Wethouder.

01:00:11

De Heer Atema: Niet samengewerkt met opstelling van het programma in de regio, conform het advies van het Rijksbrede programma.

01:00:17

Wethouder: Ja, volgens mij hebben we het wel zo breed mogelijk bekeken. Maar we zullen als we een volgende stap zetten, zullen we inderdaad zeker gaan kijken naar zoveel mogelijk bedrijven, organisaties, etcetera. Bij laten aanhaken.

01:00:32

De Heer Atema: Regio wordt bedoeld, provincie enzovoort?

01:00:35

Wethouder: Ja, maar weet je. Wij zijn ook wel gewoon contact met de provincie, ook hierover. Breder dan dat. Maar als we nu de volgende stap zetten, dan lijkt me daar - zou mooi zijn als zij ook bijvoorbeeld zouden kunnen bijdragen.

01:00:48

Voorzitter: Mevrouw de Wrede.

01:00:51

Mevrouw de Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik zou graag willen dat de wethouder nog even in ging op ons voorstel. Om door middel van het verminderen of afschaffen van de precariobelasting, voor vegetarische en veganistische restaurant. De eiwittransitie een beetje op te jagen.

01:01:07

Wethouder: Ja. Ik had hem inderdaad hier ... Ja, dat is een vraag waar ik - u heeft het inderdaad over de eiwittransitie. Waarvan ik denk van, zou dat misschien kunnen passen binnen onze voedsel agenda waarmee we komen. En koppelt deze vraag ook aan de precariobelastingen. En u begrijpt dat ik daar op dit moment geen antwoord op kan geven. Dus die antwoord blijft u mij schuldig, maar die krijgt u van mij.

01:01:32

Voorzitter: De Heer Mellies.

01:01:34

De Heer Mellies: Dank u wel. Ja, wij hadden de vraag gesteld: wat het verschil zal zijn tussen wel of niet vaststellen van deze routekaart. En het is een beetje een open vraag geweest in de vorm van: we hebben deze routekaart echt nodig om die focus aan te gaan leggen. Om toch dan die bedrijfsleven bij elkaar te gaan zoeken. En toch zo van, actie er te gaan koppelen. Of zou het ook zonder vaststelling al gewoon een *paragraaf* zijn in alle relevante beleidskaders?

01:02:01

Wethouder: U vraag was inderdaad van: wat heeft dat nou voor zin om dit vast te stellen?

01:02:05

De Heer Mellies: Wezenlijk wel, ja.

01:02:06

Wethouder: Wezenlijk wel, dat is eigenlijk even kort door de bocht. Ja, volgens mij zei ik net al van: de omslag richting Circulaire Economie, dat moet je stapsgewijs gaan doen. Dit is echt een stap in de goede richting dat we dit met elkaar - en dat is ook dankzij de raad, die dit initiatiefvoorstel heeft ingediend. En deze stap heeft genomen. En laten we met elkaar dit vaststellen. En laten we met elkaar ook de volgende stappen, de nodige stappen gaan zetten. Dus het maakt wezenlijk verschil.

01:02:32

Voorzitter: Zijn daarmee alle vragen voor nu beantwoord? Dat lijkt het geval. Ik zie Mevrouw Akkerman nog een beetje zuinig kijken.

01:02:43

Mevrouw Akkerman: Ja, dank u wel Voorzitter. Nee, de vraag is nog niet heel concreet beantwoord. Maar ik verwacht dat dat dan komt als we met die uitvoeringsagenda aan de slag gaan.

01:02:49

Voorzitter: De Heer Brandenburg als laatste.

01:02:51

De Heer Brandenburg: Ja, ik had nog gevraagd waar in één keer het enthousiasme voor de waterstofeconomie in dit stuk nou vandaan komt? En of dat waterstof nou wel zo circulair is. Maar ik blijf toch een beetje met die routekaart hoor. Kijk, je kunt zeggen: we willen naar Limburg, maar vertellen niet bij welke snelweg je daarvoor moet nemen. Ik zou toch graag iets meer zien over welke snelwegen zouden we nou kunnen zien, die het college denkt te moeten gaan bereiden voordat we zoiets aannemen. Want dit is anders gewoon een hoop gebakken lucht.

01:03:19

Voorzitter: Ik geloof dat ik de wethouder een paar keer heb horen zeggen, dat het in de uitvoeringsagenda tot zijn recht moet komen. Of dat dan zo is, dat moeten we afwachten natuurlijk. Maar misschien kunt u de waterstof vraag nog even beantwoorden.

01:03:35

Wethouder: Ja, dit enthousiasme voor waterstof. Ja, ik weet nog dat ik in Parijs was in verband voor de OECD. En we hebben toen laten zien wat we gaan doen. En je merkt dat ontzettend veel gemeenten niet lieten zien. Het was vanuit Portugal tot - en wij lieten gewoon zien wat we aan het doen zijn. Eén van de voorbeelden die we lieten zien naast het inkopen van onze meubilaire, die we helemaal circulaire hebben gedaan voor tien jaar. Hebben we laten zien dat we onze wagens hebben omgebouwd naar duurzaam, naar waterstof. En dan merk je dat je daar hele hoge ogen mee gooit, zowel in Parijs maar ook in Brussel. Omdat het best wel revolutionair is. Dat gebeurt niet zo snel. Wij hebben daar wel als gemeente Groningen geïnvesteerd. En ik vind, daar liggen echt kansen en mogelijkheden in de waterstofeconomie. Dus ja, deze wethouder wordt best wel enthousiast over de mogelijkheden en kansen die waterstof heeft. Wij zeggen wel met elkaar van: elektrisch als het kan en waterstof als het moet.

01:04:36

Voorzitter: De vraag was: of het nou zo circulair is en verantwoord?

01:04:41

Wethouder: Volgens mij heb ik dat met mijn laatste antwoord, beantwoord. Elektrische waar het kan en waterstof waar het moet.

01:04:48

Voorzitter: Goed. Dank u wel. Het is een raadsvoorstel. Is er behoefte bij de raad om daar nog een keer bij stil te staan, in de vorm van moties of uitspraken? Ik die De Heer Been.

01:05:01

De Heer Atema: Wachten op het echte voorstel.

01:05:03

Voorzitter: Ja, dat begrijp ik. Maar het is wel een raadsvoorstel. Dus we zullen ons als raad daarover moet uitspreken. De Heer Mellies.

01:05:12

De Heer Mellies: Wou ik aangegeven dat 100% Groningen ook een motie overweegt.

01:05:15

Voorzitter: U overweegt een motie. En welke kant gaat dat uit? Weet u dat?

01:05:19

De Heer Mellies: Ja, bij gebrek aan scherpheid over afval. Hebben we onze eigen ideeën over. Daar willen we ook graag wat verzoekrichtingen aan meegeven.

01:05:26

Voorzitter: De Heer Been zag ik knikken bij motie.

01:05:29

De Heer Been: Ja, ik denk dat het goed is als de raad - die zo in groten getale, wat meer in detail wil treden. Dat wij als raad beter aangeven waar dat dan - welke richting dat dan op moet. Dus in plaats van dat we alleen blijven zweven bij het woord uitvoeringsagenda, dat we in een motie dat wat concreter kunnen verwachten. En dat het daarom goed is om met een motie te komen.

01:05:46

Voorzitter: Ja. Het wordt heel spannend. Ik hoop dat de raad daar net zo unaniem over eens kan worden als aan het begin van dit traject. Dan adviseer ik u om die motie tijdig in te dienen, zodat die ook onderdeel van de besprekingen kan zijn. En dan zijn we voor vanmiddag klaar. Dank u wel.